

Lekmannarevisorerna granskar

UMEÅ KOMMUN
DÅVA DAC AB

Grundläggande granskning 2023

1. Inledning och bakgrund

Kommunrevisionen granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de lekmannarevisorer som utsetts i företag enligt kommunallagens 10 kap. 2–6 §§, även verksamheten i dessa juridiska personer.

Lekmannarevisorn ska, enligt aktiebolagslagens 10 kap. 3 § granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Enligt God revisionsred 2022 ska den grundläggande granskningen innehålla:

- Granskning av måluppfyllelse.
- Granskning av styrning och intern kontroll.

Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionsred, samt risker som framkommit i lekmannarevisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2023.

1.1 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge lekmannarevisorn underlag till sin granskningsrapport där denne ska uttala sig om bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har styrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de ägardirektiv, riktlinjer, mål och ev. tilläggsuppdrag som fullmäktige fastställt?
- Har styrelsen säkerställt en tillräcklig styrning, uppföljning och rapportering avseende verksamhetens ekonomi och resultat?
- Har styrelsen en struktur för arbetet med sin interna kontroll som gör att det finns förutsättningar att bedriva den på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt?
- Är styrelsens beslutsunderlag och protokoll tydliga?

1.2 Avgränsningar

Granskningen avser Dåva Deponi och Avfallscenter i Umeå AB och är avgränsad till verksamhetsåret 2023. Granskningen färdigställs och avslutas därmed först efter att styrelse och nämnder behandlat sina årsbokslut/verksamhetsuppföljningar för 2023.

1.3 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens slutsatser och bedömningar. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av kommunallagen, aktiebolagslagen (8 kap. 4 och 8 §§), god revisionsred 2022 samt:

1.3.1 Riktlinjer för aktiverande styrning (2021-03-09)

Enligt riktlinjer för aktiverande styrning ansvarar bolagen för att upprätta den verksamhets- respektive bolagsstyrning de bedömer är nödvändig för att hantera grunduppdrag, tilldelade inriktningsmål och eventuella tilläggsuppdrag.

Vid utformandet av nämnds- och bolagsspecifik verksamhetsstyrning och uppföljning har bolagen krav att följa lagstiftningar och beslut från fullmäktige samt anvisning från kommunstyrelsen.

1.3.2 Bolagsordning

Enligt bolagsordningen är föremålet med bolagets verksamhet är att bedriva verksamhet avseende deponi inklusive behandling och återvinning av avfall samt forskning och utveckling inom avfallsområdet.

1.3.3 Generella ägardirektiv

Fullmäktige antog i mars 2021 generella ägardirektiv för styrning av de kommunala bolagen. De generella direktiven innehåller krav och riktlinjer för samtliga hel- eller majoritetsägda bolag i bolagskoncernen och avser bland annat:

- Efterlevnad av lagar och styrning från fullmäktige
- Innehåll och form för bolagsstyrelsens arbetsordning
- Innehåll och form för VD-instruktion
- Uppföljning och rapportering

1.3.4 Specifika ägardirektiv

Grunduppdraget för bolaget enligt ägardirektivet är att ansvara för all kommunal deponiverksamhet i Umeå med iakttagande av den kommunala kompetensen och tillämpliga kommunalrättsliga principer. Bolaget ska driva avfallsanläggningarna på ett miljömässigt och företagsekonomiskt sätt med inriktning på att vara en regional och nationell resurs.

Bolaget ska i ekonomisk redovisning kunna visa på en långsiktig hållbar verksamhet via kassaflöde och resultat före bokslutsdispositioner. Bolagets ekonomiska enligt ägardirektiv består av:

- Förräntningen (avkastning på eget kapital) bör för perioden ej understiga 10 % per år
- Soliditeten bör under perioden ej understiga 40 % per år.

1.3.5 Riktlinjer för internkontroll

1.4 Genomförande

Granskningen har genomförts genom löpande insamling av fakta och iakttagelser (tex via styrelsens protokoll och tillhörande underlag såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut). Dialoger har genomförts med VD och styrelsens presidium två gånger under året. Avstämningar har genomförts med bolagets auktoriserade revisor.

2. Resultat av granskningen

2.1 Styrning och uppföljning av verksamhet

Nedan redogörs för iakttagelser och bedömningar avseende verksamhetsstyrning och uppföljning under 2023.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar/hänvisning till protokoll
Fastställt en affärsplan som baseras på bolagsordning och ägardirektiv	✓	Mål 2023 finns. Av protokoll framgår inte om styrelsen tagit beslut om målen. Bolaget har inte tilldelats tilläggsuppdrag för 2023.
Följt upp verksamhet och måluppfyllelse i en årsrapport	✓	Styrelsen har följt upp målen i samband med årsredovisningen. Bolagets personal följer målen flera gånger per år.
Uppnår grunduppdrag enligt ägardirektivet	✓	Majoriteten av bolagets mål/aktiviteter uppnås.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på avvikelse från grunduppdrag, inriktningsmål och ev. tilläggsuppdrag	ET	Bolaget redovisar en god måluppfyllelse. Behov av åtgärder föreligger ej.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2.2 Styrning och uppföljning av ekonomi

Nedan redogörs för iakttagelser och bedömningar avseende ekonomistyrning och uppföljning under 2023.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar/hänvisning till protokoll
Upprättat en budget för innevarande år inom tilldelad ram	✓	2022-12-16 § 4:2
Följt upp ekonomin i tertialrapport	✓	2023-05-26 § 4:1, tertial 1 2023-09-29 § 4:1, tertial 2 Styrelsens prognostiserar enligt den andra tertialrapporten ett överskott med ca 13 mnkr.
Följt upp ekonomin i en årsrapport	✓	Styrelsen har följt upp ekonomin i årsredovisningen.
När måluppfyllelse avseende ekonomi (inkl. budget)	✓	Bolaget redovisar ett överskott med 13,3 mnkr efter finansiella poster. Bolagets soliditet uppgår 46 % och uppfyller ägarens krav på minst 40 %.

		Bolagets avkastning på eget kapital uppgår till 27 % och uppfyller ägarens krav på minst 10 %.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende ekonomi	ET	Styrelsen når god måluppfyllelse avseende ekonomin.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2.3 Intern kontroll

Nedan redogörs för iakttagelser och bedömningar avseende intern kontroll under 2023.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar/hänvisning till protokoll
Genomfört en riskanalys	✓	Bolagets arbete med internkontroll hanteras i bolagets ledningssystem. Riskanalys är bland annat genomförd i form av SWOT-analys som analyserar svagheter och hot mot bolagets verksamhet.
Beslutat om kontrollmoment utifrån identifierade risker	✓	Utifrån bolagets internkontroll hanteras främst i bolagets ledningssystem. Även om ingen specifik internkontrollplan är upprättad finns kontrollmoment ett excel-dokument samt i bolagets ledningssystem.
Följt upp resultatet av genomförda kontrollmoment	✓	Löpande uppföljning inom bolaget via bolagets ledningssystem. Styrelsen kan bli mer involverad i arbetet. Via sina certifieringar sker både intern och extern revision av bolagets arbete med kontroller.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2.4 Beslutsunderlag och protokoll

Nedan redogörs för de förtroendevalda revisorernas iakttagelser och bedömningar avseende bolagets beslutsunderlag och protokoll under 2023.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar/hänvisning till protokoll
Styrelsens beslutsunderlag och protokoll är tydliga	✓	Protokoll och beslutsunderlag är tydliga.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

3. Sammanfattade bedömning

I vår översiktliga granskning av DÅVA DAC AB har vi inte hittat några väsentliga avvikelser. Vi bedömer därför att styrelse och VD i allt väsentligt har säkerställt en tillräcklig styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi. Vidare bedömer vi att styrelse och VD har säkerställt en tillräcklig intern kontroll. Vi grundar vår bedömning på följande:

Revisionsfråga	Bedömning	Motivering
Har styrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de ägardirektiv, riktlinjer, mål och ev. tilläggsuppdrag som fullmäktige fastställt?	Ja	Bedömningen baseras på att bolaget har mål för verksamheten, att verksamheten har följts upp löpande och att majoriteten av målen uppnås. Styrelsen kan dock involveras på ett tydligare sätt.
Har styrelsen säkerställt en tillräcklig styrning, uppföljning och rapportering avseende verksamhetens ekonomi och resultat?	Ja	Bedömningen baseras på att bolaget har upprättat en budget, att ekonomin följts upp löpande och att bolaget redovisar ett positivt resultat. Bolaget uppnår också de ekonomiska målen i ägardirektivet.
Har styrelsen en struktur för arbetet med sin interna kontroll som gör att det finns förutsättningar att bedriva den på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt?	Ja	Bedömningen baseras på att bolaget bedriver ett systematiskt arbete med intern kontroll, delvis via verksamhetssystemet i bolaget. Arbetet inkluderar riskanalys, kontrollmoment och systematisk uppföljning. Styrelsen kan involveras ytterligare i uppföljningen av genomförda kontroller/åtgärder.
Är styrelsens beslutsunderlag och protokoll tydliga?	Ja	Granskning av protokoll visar att de är tydliga och innehåller tillräcklig information.

Umeå mars 2024

Max Stenman, EY